

بیماری چشمی گریوز

بیماری گریوز یک اختلال خود ایمنی است با یک پروتئین غیرطبیعی به نام آنتی‌بادی تحریک کننده تیروئید که سبب ایجاد پرکاری تیروئید می‌شود. این آنتی‌بادی غده تیروئید را برای تولید مقدار زیاد هورمون تیروئید تحریک می‌کند. در افراد طبیعی از تولید این آنتی‌بادی به وسیله یک سیستم مراقبتی جلوگیری می‌شود.

در سال ۱۸۳۵ توسط یک پزشک ایرلندی این بیماری توضیح داده شد و به همین مناسبت نام او (گریوز) روی بیماری ماندگار شد. نام دیگر بیماری گواتر منتشر سمی است.

بیماری چشمی گریوز یک درگیری چشمی می‌باشد که در ۵۰ درصد بیمارانی که اخیراً پرکاری تیروئید داشته یا قبلاً این مشکل را داشته‌اند، اتفاق می‌افتد. اما تقریباً ۱۰ درصد بیمارانی که این اختلال چشمی را دارند هرگز پرکاری تیروئید در آن‌ها ایجاد نمی‌شود. علت همراهی پرکاری تیروئید با بیماری چشمی ناشناخته است. این بیماری یک بیماری خود ایمنی است که به علت واکنش مواد داخل خون (آنتی‌بادی) و برخی سلول‌های خونی (لنفوسیت‌ها) با پروتئین‌های عضلات چشم و بافت همبند و چربی اطراف کره چشم ایجاد می‌شود. این حالت باید از موارد علائم خفیف چشمی مانند اسپاسم پلک‌های چشم که در بیشتر افراد با پرکاری تیروئید رخ می‌دهد افتراق داده شود.

تظاهرات بالینی

مشخصه اصلی بیماری چشمی گریوز علائم التهابی بافت چشم است. چشم دردناک، قرمز و همراه با آبریزش به خصوص در مواجهه با آفتاب یا باد می‌باشد. پلک‌ها و بافت اطراف چشم متورم است. کره چشم از حلقه

بیرون زده است. به خاطر محدودیت حرکت عضلات چشم، چشم‌ها قادر به حرکت به طور طبیعی نمی‌باشند و ممکن است دوبینی داشته یا تار باشند. در معاینه چشم‌ها از حلقه بیرون زده که این به وسیله یک دستگاه به اسم اگزوفتالمومتر قابل اندازه‌گیری می‌باشد.

یافته‌های آزمایشگاهی

در حال حاضر هیچ تستی جهت اثبات تشخیص بیماری چشمی گریوز وجود ندارد. فقط با اندازه‌گیری هورمون‌های تیروئید در خون می‌توان مشخص نمود که آیا همزمان پرکاری تیروئید وجود دارد یا خیر.

سیر طبیعی

در یک دوره ۲۴ ماهه تغییرات چشمی در بیشتر موارد به سمت فروکش کردن می‌رود که حتی بدون درمان به این نتیجه نهایی خواهد رسید. دوبینی و بیرون‌زدگی به طور کامل محو نمی‌شود. بعضی بیماران جهت زیبایی در مورد تورم و بیرون‌زدگی چشم نگران هستند و بعضی دیگر با شدت کمتر از دوبینی و عدم قدرت مطالعه شاکی هستند. وجود بیماری چشم همچنین ارتباط با سن، جنس، سیگار و شغل بیمار دارد.

درمان

درمان کاملاً رضایت‌بخش وجود ندارد. چون به نظر می‌رسد که پرکاری تیروئید بیماری چشم را تحت تاثیر قرار می‌دهد، درمان سریع و موثر پرکاری تیروئید خیلی مهم است. اما اجتناب از کم‌کاری تیروئید به علت صدمه به چشم باید در نظر گرفته شود. در بیشتر بیماران وقتی مشکل تیروئید درمان شود،

چشم تمایل به بهتر شدن دارد. در بعضی بیماران علی‌رغم انجام درمان بر روی تیروئید، بیماری پیشرفت می‌کند. این بیماران باید با داروهایی همانند کورتون، یا داروهای سرکوب کننده ایمنی درمان شوند تا از التهاب عصب بینایی و کوری جلوگیری شود. در موارد خیلی شدید که نادر هستند اگر بهبودی ظرف چند روز ظاهر نشود، ممکن است جهت برطرف کردن فشار روی کره چشم، خارج کردن قسمتی از بافت به وسیله عمل جراحی یا درمان چشم با رادیوتراپی استفاده شود. هر دو درمان خیلی سریع فشار روی کره چشم را کم می‌کنند و از تخریب دائمی عصب بینایی یا گلوکوم (آب سیاه) جلوگیری به عمل می‌آید.

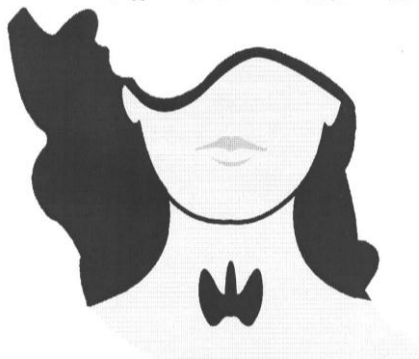
درمان طولانی مدت

وقتی درمان انجام شد یا وقتی بیماری چشم بدون درمان فروکش کرد، التهاب چشم به ندرت باقی می‌ماند و احتیاج به تداوم درمان نمی‌باشد. بیمارانی که قبلاً سابقه بیماری تیروئید ندارند، باید به طور منظم جهت احتمال ایجاد بیماری تیروئید معاینه شوند. بیمارانی با بیماری چشم که قبلاً پرکاری تیروئید داشتند و تحت درمان قرار گرفتند، باید به طور منظم معاینه شوند تا از فعالیت طبیعی تیروئید مطمئن شد. چون عود پرکاری تیروئید یا ایجاد کم‌کاری تیروئید ممکن است باعث برگشت بیماری چشم شود.

بیمار مبتلا به ضایعات چشمی گریوز باید به حقیقت بیماری چشمی آگاه باشد و آن را بپذیرد، بداند که درمانی برای تغییر سریع وضعیت چشمی او وجود ندارد ولی در درازمدت شکل ظاهری چشم بهبود می‌یابد و در موارد خاصی نیز پس از اتمام درمان پرکاری تیروئید، عمل جراحی ترمیمی چشم می‌تواند وضعیت چشم را عادی نماید.

۶ بیماری چشمی گریوز (پرکاری تیروئید)

نکاتی که باید درباره تیروئید و بیماری‌های آن بدانیم

پژوهشکده علوم غدد درون‌ریز و متابولیسم
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

انجمن متخصصین غدد درون‌ریز و متابولیسم

صندوق پستی: ۴۷۶۳-۱۴۳۹۵

تلفن: ۲۲۴۳۲۵۰۰

فاکس: ۲۲۴۰۲۴۶۳

مرکز تحقیقات غدد درون‌ریز و متابولیسم، پژوهشکده علوم
غدد درون‌ریز و متابولیسم دانشگاه علوم پزشکی شهید
بهشتی هفت جزوه در مورد بیماری‌های تیروئید برای آموزش
عموم منتشر کرده است. این جزوه‌ها عبارتند از:

- ۱- پرکاری تیروئید
- ۲- کم‌کاری تیروئید
- ۳- گره‌های تیروئید
- ۴- تیروئیدیت‌ها (التهاب تیروئید)
- ۵- تشخیص بیماری‌های تیروئید
- ۶- بیماری چشمی گریوز
- ۷- بیماری‌های تیروئید در اطفال